Makroiqtisadi göstəricilərə dair məlumat

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

- 2022-ci ildə dünya iqtisadiyyatında qeyri-müəyyənliklər və resessiya riskləri daha da artmışdır. Təchizat zəncirində yaranmış problemlər, həmçinin enerji daşıyıcılarının və ərzaq məhsullarının qiymətlərinin qalxması qlobal inflyasiyanın yüksək səviyyəyə qalxmasını şərtləndirmişdir.
- Qeyd edilən proseslər fonunda hesabat dövründə Azərbaycan iqtisadiyyatında yüksək artım dinamikası davam etmiş, iqtisadi artıma həm daxili tələb, həm də xarici tələb amilləri müsbət təsir etmişdir.
- 2022-ci ildə 2021-ci ilə nisbətən **ÜDM** real ifadədə 4,6% artaraq cari qiymətlərlə 133,8 milyard manat, **adambaşına düşən ÜDM** isə 4,1% artaraq 13,3 min manat olmuşdur.
- 2022-ci ildə **neft-qaz sektorunda** istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,7% azalmış, **qeyri neft-qaz sektorunda** isə 9,1% artmışdır. Qeyri neft-qaz sektorunun artım tempinə, əsasən, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, tikinti, turizm və ictimai iaşə sahələri yüksək artırıcı təsir göstərmişdir.
- 2022-ci ildə ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən **əsas kapitala 18,3 milyard manat və ya 2021-ci ilə nisbətən 5,5% çox vəsait yönəldilmişdir.** Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 9,8% azalsa da, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 13,6% artmışdır ki, bu da əsasən dövlət mülkiyyətində olan təşkilatlar tərəfindən qoyulan investisiyalar hesabına olmuşdur.
- 2022-ci ildə **əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların** 29,6%-i **neft-qaz sektoruna**, 70,4%-i isə **qeyri neft-qaz sektoruna** yönəldilmişdir.

- 2022-ci ildə ölkə **əhalisinin nominal gəlirləri** 20,5% artaraq, 68,9 milyard manat və ya hər nəfərə orta hesabla 6844,9 manat təşkil etmişdir.

- 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları üzrə ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 14,6% artaraq, 829,9 manat təşkil etmişdir.

- Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarında **xarici ticarət dövriyyəsinin** həcmi 49,2 milyard ABŞ dolları, o cümlədən **ixracın** həcmi 36,3 milyard ABŞ dolları və **idxalın** həcmi isə 12,9 milyard ABŞ dolları olmuş və 23,5 milyard ABŞ dolları həcmində **müsbət ticarət saldosu** yaranmışdır. 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarında 2021-ci ilin müvafiq dövrünə nəzərən **qeyri neft-qaz ixracı** 14% artaraq 2,7 milyard ABŞ dolları olmuşdur.

- 2022-ci ildə 2021-ci ilə nəzərən **dövlət büdcəsinin gəlirləri** 16,2% artaraq 30,7 milyard manat, **dövlət büdcəsinin xərcləri** isə 16,7% artaraq 32 milyard manat olmuşdur. Nəticədə 2022-ci ildə dövlət büdcəsinin icrası zamanı 1,3 milyard manat **büdcə kəsiri** yaranmışdır.

- 2022-ci ilin sonu tarixinə ölkənin **strateji valyuta ehtiyatları** 58,5 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir ki, bu da 2022-ci il üzrə ÜDM-in (78,7 milyard ABŞ dolları) 74,4%-nə bərabərdir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının **rəsmi valyuta ehtiyatları** isə 2022-ci ilin sonu tarixinə 2021-ci ilin sonu ilə müqayisədə 27,1% artaraq 9,0 milyard ABŞ dolları olmuşdur.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

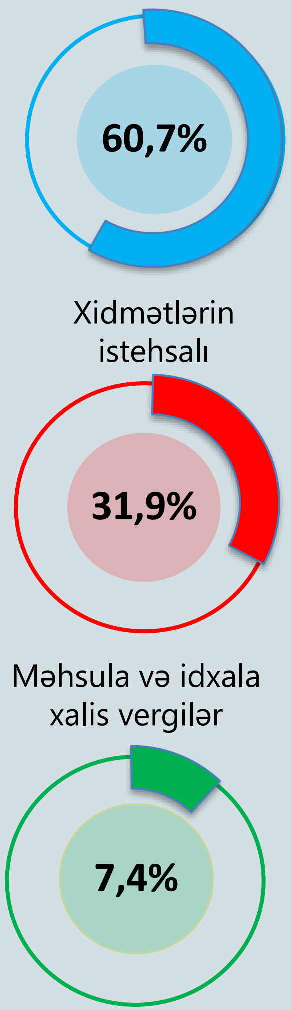

2022-ci ildə yüksək iqtisadi artıma nail olunmuşdur.

Neft-qaz ÜDM-də real ifadədə azalma olsa da, dünya bazarlarında neft qiymətlərində müşahidə olunan yüksək artım neft-qaz ÜDM-in nominal ifadədə 78,9% artmasına səbəb olmuşdur.

13292,2 adambaşına ÜDM manat

133,8 ÜDM mlrd. manat

4,6% ÜDM real artım tempi

52,2% Qeyri neft-qaz sektorunun ÜDM-də payı

47,8% Neft –qaz sektorunun ÜDM-də payı

9,1% Qeyri neft-qaz ÜDM real artım tempi

-2,7% Neft-qaz ÜDM real artım tempi

Ümumi Daxili Məhsulun real artım templərinin dinamikası, faizlə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

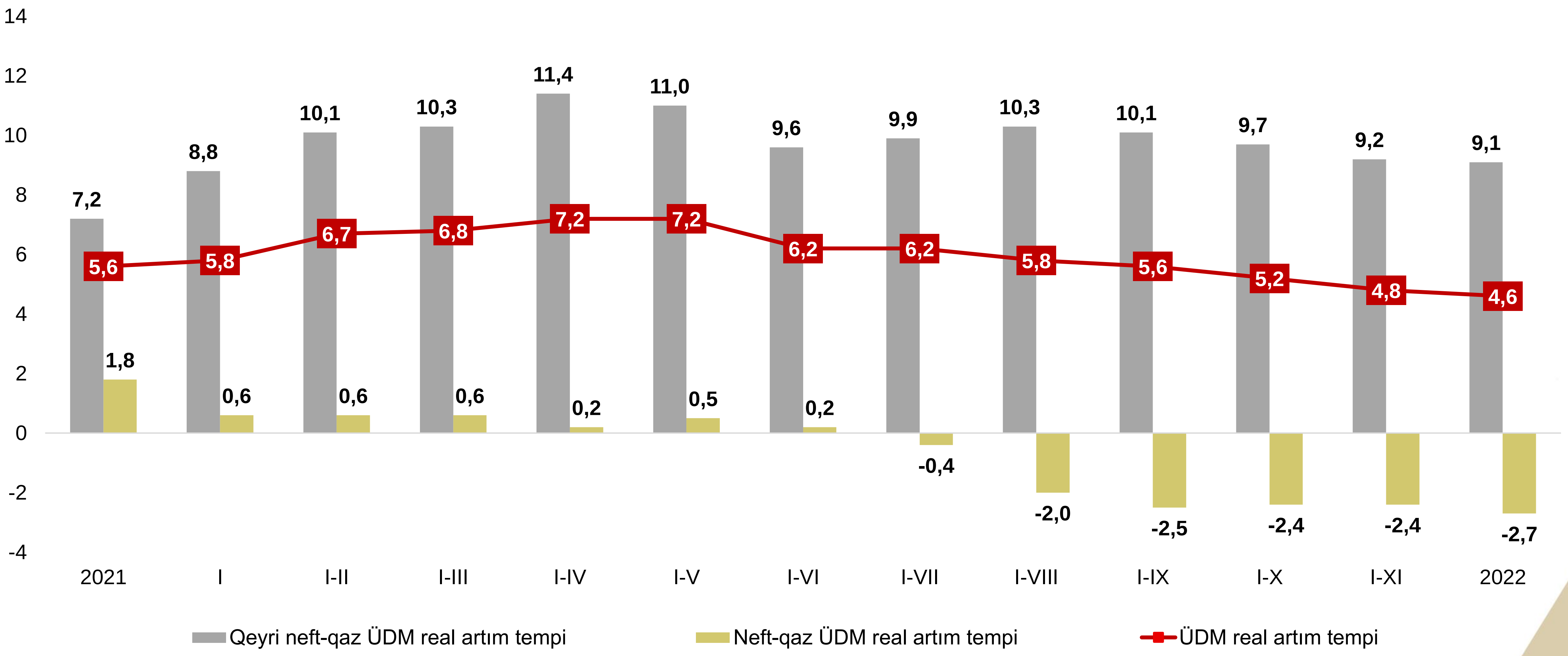

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Sahələr üzrə yaradılmış əlavə dəyər göstəriciləri (2022-ci il)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

Qeyri neft-qaz ÜDM-inin bütün sahələrində iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur.

Sənaye

68434,7 mln. manat

1,6% azalma

o cümlədən,

qeyri neft-qaz sənayesi

6093,8 mln. manat

5,7% artım

Kənd təsərrüfatı

6376,3 mln. manat

3,4% artım

Tikinti

6471,6 mln. manat

13,4% artım

Ticarət

11027,4 mln. manat

3,2% artım

Turizm və ictimai iaşə

2115,2 mln. manat

58,2% artım

Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı

8041,9 mln. manat

23,2% artım

İnformasiya və rabitə

1885,6 milyon manat

14,8% artım

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların strukturu

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

Qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi **13,6**% artmışdır.

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

İstehlak bazarı və real artım tempi

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

2022-ci il

İstehlak bazarı

- 63010,4 milyon manat (4,4% artım)

Pərakəndə ticarət

- 52171,0 milyon manat (3,1% artım)

İctimai iaşə

- 1586,0 milyon manat (37,0% artım)

Ödənişli xidmətlər

- 9253,4 milyon manat (8,0% artım)

İstehlak bazarının strukturunun dinamikası, faizlə

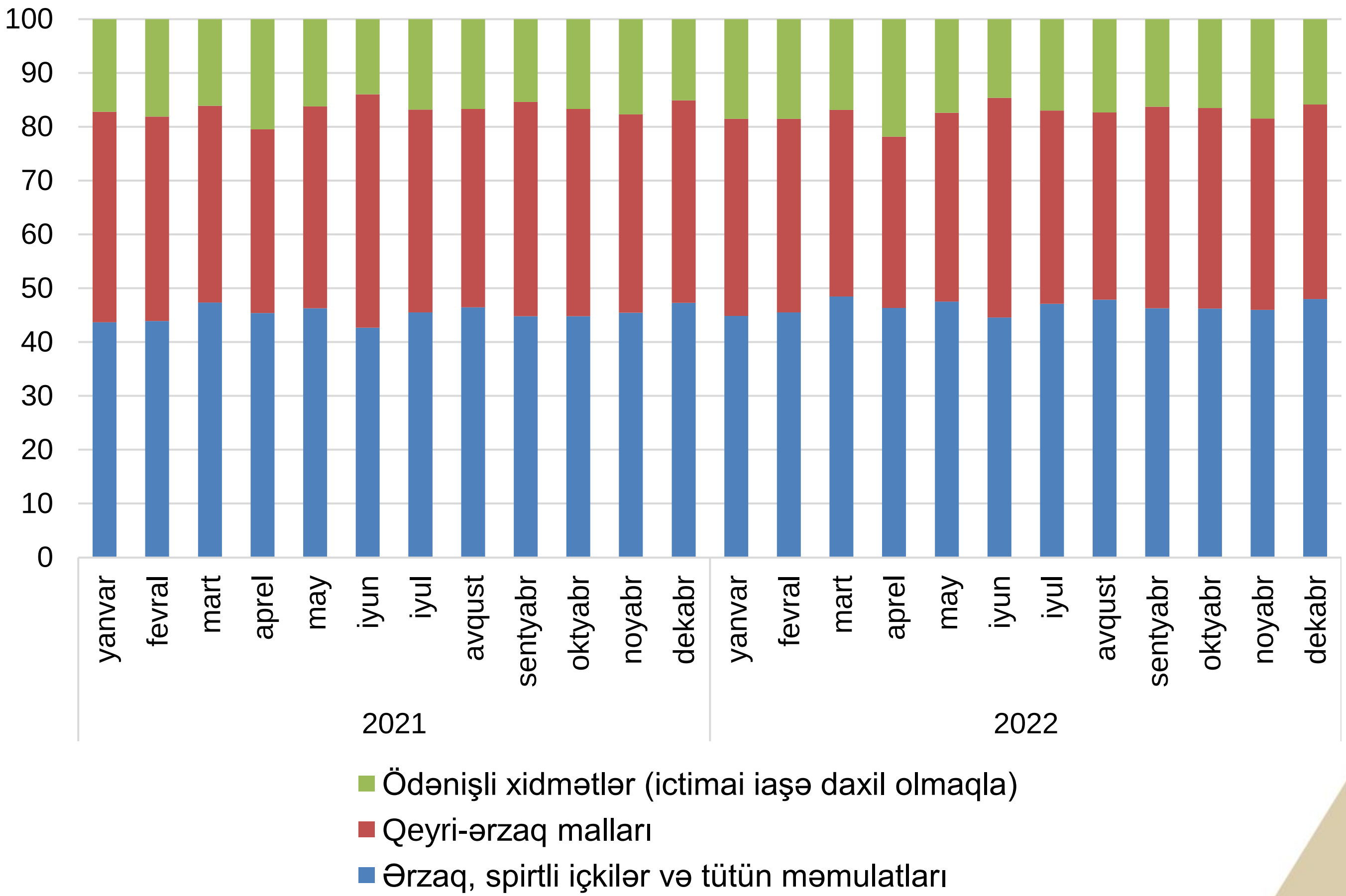

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Əhalinin gəlirlərinin nominal artım tempi inflyasiyanın səviyyəsini üstələmişdir.

Əhalinin nominal gəlirləri (2022-ci il)

- **68,9 milyard manat (20,5% nominal artım)**

Hər nəfərə düşən gəlirlər (2022-ci il)

- **6844,9 manat (19,9% nominal artım)**

Orta aylıq əməkhaqqı (2022-ci il yanvar-noyabr)

- **829,9 manat (14,6% nominal artım)**

İqtisadi fəal əhalinin sayı (01.01.2023-cü il tarixinə)

- **5358,4 min nəfər**

Məşğul əhali (01.01.2023-cü il tarixinə)

- **5056,2 min nəfər**

Orta aylıq əməkhaqqı (manatla) və əhalinin gəlirlərinin real artım templərinin (faizlə) dinamikası

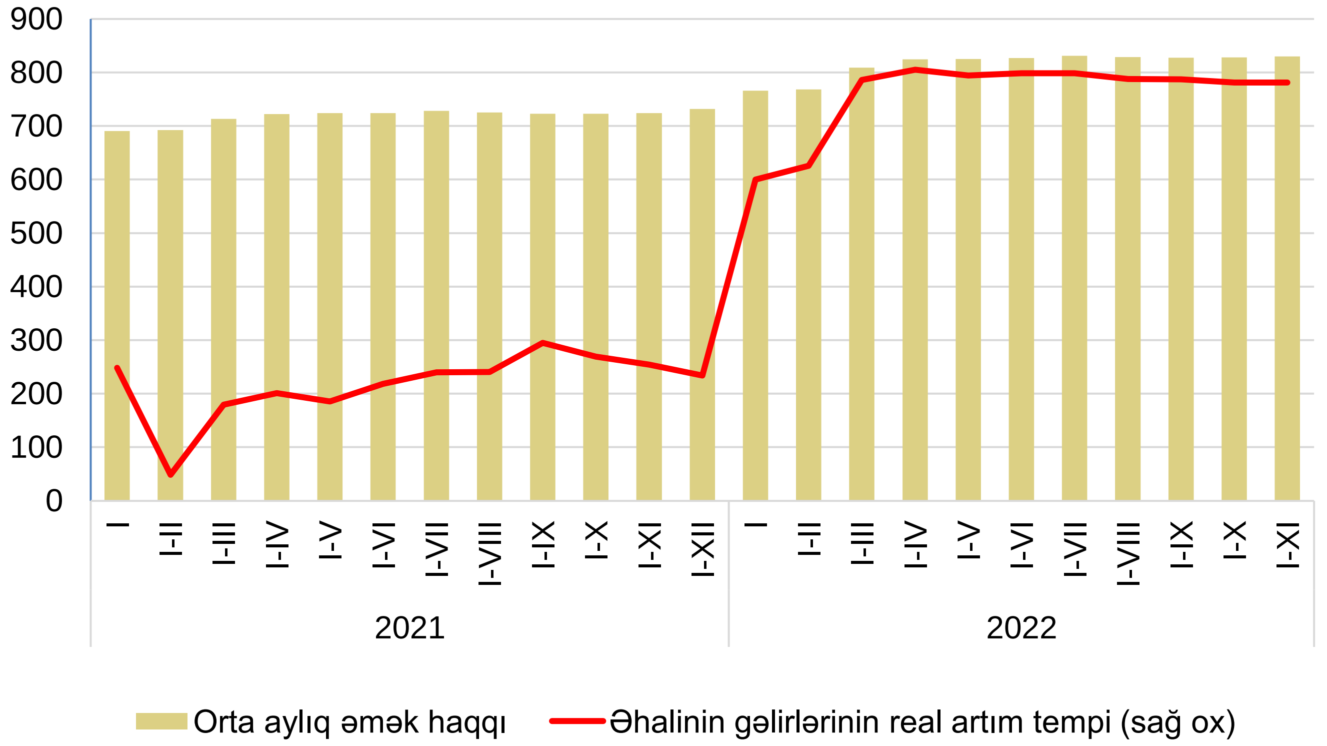

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Xarici ticarət (2022-ci il yanvar-noyabr)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

Qeyri neft-qaz ixracında yüksək artım tempi davam etməkdədir.

Xarici ticarət dövriyyəsi	• **49,2 milyard ABŞ dolları (62,9% artım)**
İxrac	• **36,3 milyard ABŞ dolları (83,5% artım)**
Qeyri neft-qaz ixracı	• **2,7 milyard ABŞ dolları (14,0% artım)**
İdxal	• **12,9 milyard ABŞ dolları (23,8% artım)**
Saldo	• **+ 23,5 milyard ABŞ dolları**

Xarici ticarət dövriyyəsi, milyard ABŞ dolları

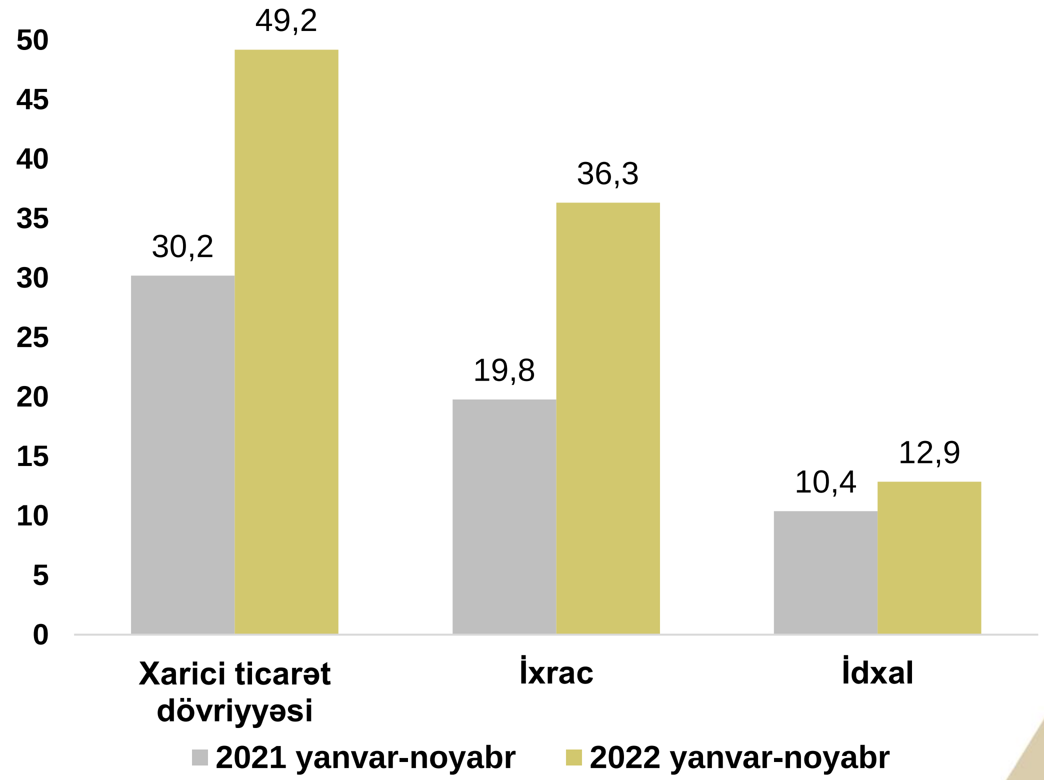

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

Dövlət büdcəsi

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

2022-ci ildə dövlət büdcəsinin icrası zamanı 1,4 milyard manat büdcə kəsiri yaranmışdır.

2022-ci il

Dövlət büdcəsinin gəlirləri
30660,6 milyon manat (16,2% artım)

Dövlət büdcəsinin xərcləri
32063,9 milyon manat (17,0% artım)

Büdcə kəsiri
1403,3 milyon manat

Dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri, mlrd.manat

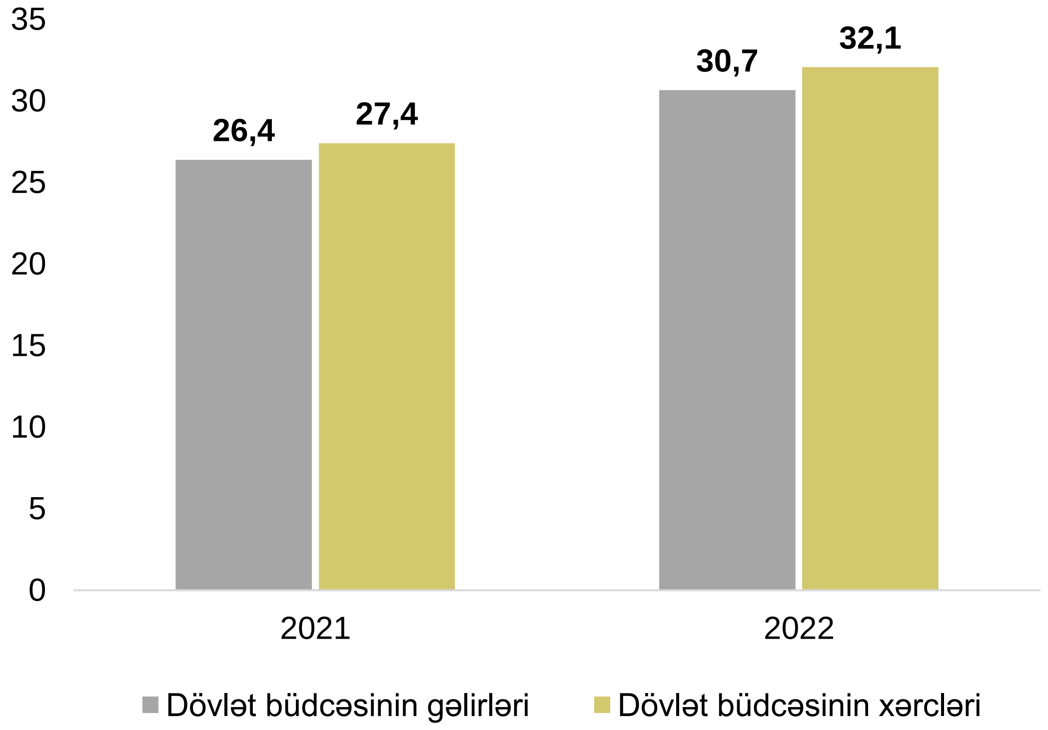

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi